

Faktablad

KC-FU

Publ.nr MSB1439 – september 2019

Synliggjorda risker – en språngbräda till ökad trygghet

Att analysera och kommunicera samhällsrisker är idag arbetsamma och tidsödande processer. Geografiska informationssystem (GIS) kan reducera bördan, men svenska myndigheter saknar ofta kunskaper för att nyttja det i arbetet med samhällssäkerhet. Detta projekt syftar till att täppa till kunskapsluckorna och effektivisera framtagningen av myndigheters risk- och sårbarhetsanalyser.

Projektets grunder

Forskning har de senaste åren ägnats åt att undersöka barriärer och förutsättningar för att aggregera – samla in och väga samman – riskinformation från myndigheter inom det svenska krishanteringssystemet. Utmaningarna är många och leder till frustration och uppgivenhet inför uppgiften att skapa helhetsbilder av de risker som omger oss. Detta påverkar inte enbart förmågan att fatta beslut om fördelningen av begränsade resurser. Det är också avgörande för omfattningen och typen av konsekvenser framtida katastrofer ger upphov till.

Gemensamma utmaningar för handläggare på alla nivåer är den tid och tankemöda som krävs för att analysera stora volymer information. Forskning pekar på att GIS kan reducera båda dessa problem. Men trots att riskinformation till stor del är spatial, använder myndigheterna i mycket liten utsträckning kartor som stöd i rapporteringen av sina risk- och sårbarhetsanalyser (RSA). Många gånger beror detta på kunskapsbrist. Detta projekt syftar till att sammanställa och förmedla kunskaper till svenska myndigheter om hur de kan använda GIS för att analysera och presentera den information de ska ta fram genom RSA-arbetet.

Att förstå samhällsrisker kräver insamling och analys av en stor mängd information. GIS kan hjälpa att skapa reda i pusslet.
Foto: Adam Gault/Getty images

Projekttitel:

GIS för utvecklad hantering av risk för samhällsstörningar

Projektansvarig forskare:

Peter Månsson, Dr.
Avdelningen för Riskhantering och Samhällssäkerhet, Lunds universitet

Tel: 072-543 69 69

peter.mansson@risk.lth.se

<http://www.risk.lth.se>

Begrepp

GIS: datorbaserade system för att samla in, analysera och presentera geografiska data.

Spatial: objekt med rumslig utbredning som kan lokaliseras geografiskt och representeras genom t.ex. punkter, linjer och ytor.

Kontakta oss:
Tel: 0771-240 240
registrator@msb.se
www.msb.se

Myndigheten för
samhällsskydd
och beredskap

Projektets upplägg och förväntade effekter

Projektet involverar avdelningen för riskhantering och samhällssäkerhet, GIS-centrum och institutionen för kulturgeografi och ekonomisk geografi vid Lunds universitet och består av fyra delar:

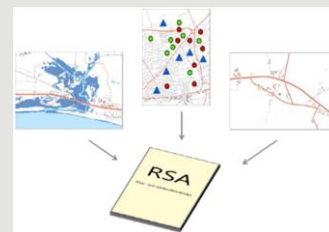
1. Kunskapsöversikt kring utmaningar och framgångsfaktorer för möjligheterna att analysera och presentera riskinformation med stöd av GIS
2. Kartering av hur svenska myndigheter använder sig av GIS till stöd för riskhantering idag (via elektronisk enkät)
3. Fokusgruppsdiskussioner med praktiker och forskare kring vilka rapporteringspunkter i RSA-föreskrifterna som kan analyseras och presenteras med hjälp av GIS och hur
4. Framtagandet av en kursplan för en högskolepoängs-meriterande kurs kring riskhantering med stöd av GIS riktad till handläggare vid svenska myndigheter

Projektet förväntas öka kunskapen om hur svenska myndigheter använder GIS för riskhantering idag samt vad de kan göra för att dra mer nytta av dess potential. På längre sikt (5-10 år) förmodas det bidra till ett ökat nyttjande av GIS för såväl riskhantering som operativa insatser; förbättrade möjligheter att aggregera riskinformation över administrativa nivåer samt effektivare underlag för beslut om allokeringen av begränsade resurser för att reducera risk för stora samhällspåfrestningar i Sverige.

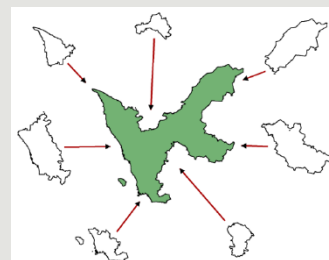
Projektid

Projektet startade i april 2019 och beräknas avslutas i augusti 2021.

Kontakta oss:
Tel: 0771-240 240
registrator@msb.se
www.msb.se

GIS som stöd för enskilda kommuners RSA

Länsövergripande bilder baserad på underlag från flera kommuner

GIS kan exempelvis användas för analys och visualisering av:

- Kommunen/länet/landet (yta, demografi, topografi)
- Samhällsviktiga verksamheter
- Infrastruktur (vägar, järnvägar..)
- Tekniska försörjningssystem
- Inträffade händelser (brott, bränder, olyckor..)
- Farliga verksamheter & farligt godsleder
- Resurser (värmestugor, förråd, pumpar..)
- ...

Bilder: Thorbjörn Nilsson
Länsstyrelsen Skåne

Myndigheten för
samhällsskydd
och beredskap